

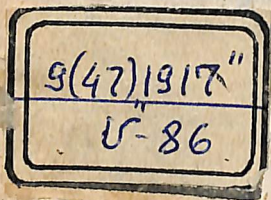
3832.

Պրովետարները ընդոր յերկրների, միացե՛ք

807

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐՅԱՆ
ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ
16-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆԿ. Վ. ՄՈՒՆՏՈՎԻ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄԸ ՄՈՍԿՎԱՅԻ
ԽՈՐՀՐԴԻ ԴՈՅԵՄԲԵՐԻ 6-Ի ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1933

11 JUL 2006 12

4 JUL 2013

38

86

1. ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՅԵՐԿՈՒ
ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ

Ընկերներ, այս տարվա սկզբին մենք ամփոփեցինք առաջին հնգամյակի արդյունքները: Այդ արդյունքների մեջ արտացոլվեցին սոցիալիզմի վիթխարի աճումը խորհրդային Միության մեջ, ԽՍՀՄ-ի ներքին ու միջազգային դիրքերի հակայական ամրացումը Հոկտեմբերյան հեղափոխության առաջին տասնհինգամյակում: Միևնույն ժամանակ այդ արդյունքները ջնջեցին բուրժուական բանակին պատկանող Հոկտեմբերյան հեղափոխության թշնամիների շատ ու շատ «մարդարեւությունները», վորոնք նախագուշակել էին հնգամյակի և նրա հետ միասին խորհրդային իշխանության տապալումը:

Ընկ. Ստալինի՝ առաջին հնգամյակի արդյունքներին վերաբերյալ այն հայտնի գեղուցման համար, վորն իր վրա բեռեց վոչ միայն մեր յերկրի աշխատավորների, այլև Հոկտեմբերյան հեղափոխության մեր սահմաններից դուրս գտնվող բազմամիլիոն բարեկամներէ ուշադրութունը, լավագույն լուսարձանութունն և հանդիսանում Պետպլանի այս տարի գարնանը լույս ընծայած գիրքը «ԽՍՀՄ-ի ժողովրդական տնտեսության

4780-91

908

զարգացման առաջին հնգամյա պլանի արդյունքները՝ վերնագրով: Այդ գերքը, վորը փաստերի ու թվերի հսկայական քանակութեամբ լուսարանում և Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան հաղթական ուղին, պետք և ուսումնասիրել վորպէս համաշխարհային նշանակութեան ունեցող փաստաթուղթ: Այդ առանձնապէս պետք և խորհուրդ տալ ուսանող յերիտասարդութեանը:

Մի տարի ել չի անցել այն որից, յերբ մենք ամփոփեցինք 1-ին հնգամյակի արդյունքները: Այժմ, Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան 17-րդ տարվա շնամքին, մենք կարող ենք ասել, վոր սոցիալիստական հեղափոխութեան անցյալ տարին ԽՍՀՄ-ում հանդիսանում և նրա ուժերի հետագա հսկայական աճման տարին, բանվոր դասակարգի նոր հաջողութեանների տարին:

Մի տարի ևս անցավ այն որից, յերբ մեր յերկրի աշխատավորների բոլոր ուժերը կենտրոնացվեցին սոցիալիստական տնտեսութեանն ու կոլտուրան բարձրացնելու ներքին խնդիրների վրա: Այս տարվա շինարարութեան պլանը ավելի, քան առաջ, արտացոլեց հսկայական ստեղծագործական այն աշխատանքի թափը, վորն իրականացվում և ԽՍՀՄ-ում: Այս տարվա հարվածային շինարարութեանների սոսկ ցուցակը բռնեց թերթի համարյա մի ամբողջ էջը: Չե վոր հարվածային շինարարութեանների մեջ ներդրված գումարները կազմում են շինարարութեան ծախսերի մի

քառորդից մի քիչ ավելի միայն: Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան անցյալ տարվա հաջողութեանների մասին խոսում են այնպիսի փաստեր, ինչպիսիք են նոր, խոշորագույն արդյունաբերական ձեռնարկութեանների շահագործման հանձնվելը: Իրանց թվին են պատկանում թրթուռակերպ արակտորների Ձեկյարինակի գործարանը, խոշոր մեքենաշինութեան Ուրալի գործարանը, մեծ շոգեքարշերի գործարանը Լուգանսկում, դնդակավոր առանցքակալների հսկայական գործարանի շինարարութեան ավարտումը Մոսկվայում, Բոբրիկի խոշորագույն քիմիական կոմբինատի առաջին հերթի շինարարութեան ավարտումը, Անդրկովկասում ամենախոշոր ելեկտրոկայանի՝ Ռիոնգեսի կառուցումը և ուրիշ շատ խոշոր արդյունաբերական ձեռնարկութեաններ: Ասացեք, վորտեղ, աշխարհիս վրի յերկրում են կառուցվում այժմ այդպիսի գործարաններ, այդպիսի ձեռնարկութեաններ: Գտեք յերկրագնդի քարտեզի վրա այնպիսի յերկիր, վորտեղ կարելի լինի մասնանշել, թե անցյալ տարի նման ձեռնարկութեաններ են կառուցվել արդյունաբերական նոր շինարարութեան ասպարեզում:

Իրա հետ միասին մենք նոր քայլ արինք գյուղում՝ կոլտնտեսութեանների ու խորհտնտեսութեանների աճման ու ամրացման գործում: Վոչ վոք չի կարող ժելատել, վոր Խորհուրդների յերկրի գյուղատնտեսութեանը հաստատապէս թեալիոխել և արագ վերելքի շրջանը:

Հակառակ բոլոր և ամեն տեսակ զփարութեանն

բին՝ մեր զարգացման ընդհանուր գիծը ներկայացնում է անեղ վերելքի գիծ, հոլսուալի նգուր անման գիծ, ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի վիթխարի ամրացման գիծ: Սոսա-
շին հնգամյակի հաջողութուններից մենք անցանք յերկրորդ հնգամյակի խնդիրներին, սոցիալիստական անդամակարգ հասարակություն կառուցելու խնդիր-
ներին և հաջողությամբ առաջ ենք դնում այդ ուղիով: Սոցիալիզմի հաղթանակի համար մեր մղած պայքարն անխզելիորեն կապված է յեղել խորհրդային իշխա-
նության կերտած խաղաղության քաղաքականության հետ և Խորհրդային Միության բազմաթիվ ազգու-
թյունների յիզրայրական գործակցության հետ, սո-
ցիալիստական կուլտուրայի զարգացման հետ՝ նրանց բազմապիսի ազգային ձևերով և միևնույն ժամանակ ԽՍՀՄ-ի և ամբողջ աշխարհի ժողովուրդների միջադ-
դային կապերի ամրացման հետ:

Հակառակ դեռլ է ընթացել կապիտալիստական յերկրներն զարգացումը: Ահա չորս տարի յե, վոր տնտեսական ճգնաժամն անդադար քայքայում է կա-
պիտալիստական պետությունները, չնայած վոր բուր-
ժուազիայի կառավարող խմբակները զանազան փոր-
ձեր են անում աշխուժացնելու արդյունաբերությունն ու գյուղատնտեսությունը: Մինչև այժմ կապիտալիզ-
մը չի կարողանում դուրս սողալ այն փոսից, վորի մեջ ընկել է նա վերջին տարիներս: Դործագրելությու-
նը և բանվորների ու գյուղացիների սովը շարունա-
կում են ավելանալ: Կապիտալիզմի յերկրներում կու-

տակվում են հեղափոխության պայթուցիկ ուժերը, չնայած բուրժուազիան ամեն ջանք գործ է դնում զրանք արմատելի անելու համար:

Կապիտալիստական յերկրի տիրապետող դասակար-
գերի քաղաքականության մեջ ուժեղացան ծայրահեղ հետադիմական ուժերը, ֆաշիստական ուժերը: Նրանք զարգացնում են բուրժուական ռեակցիայի ուժերը, հրահրում են նացիոնալիզմի, մանավանդ հակահեա-
կանության խավար կրքերը: Ինչով էլ քողարկվի բուրժուական նիխված նացիոնալիզմի այդ քաղաքա-
կանությունը, վերջիվերջո նրա իմաստը թագնված է բուրժուազիայի հարաճուն յերկուղի մեջ իր գոյության համար, «Թող փախչի ով կարող է» քաղաքականության յուրահատուկ ձևով: Սոցիալ-
դեմոկրատիայի կրախն ու Յերկրորդ ինտերնացիոնալի քայքայումը միայն
ընդգծում են տեղի ունեցող անցքերի իմաստը, յերբ
բուրժուազիան կոմունիզմի դեմ իր մղած պայքարում ավելի ու ավելի յե գերադասում ամենածայրահեղ մի-
ջոցները, գերադասում է ռեակցիոն ուժերի ուղղակի բռնության մեթոդները բանվոր դասակարգի նկատ-
մամբ, հեղափոխական տարրերի նկատմամբ:

Կոմունիզմի հանդեպ, նրա հարաճուն ուժերի հան-
դեպ կենդանական ահով է լցված այդ բուրժուական ռեակցիոն ուժերի քաղաքականությունը, վորոնք ար-
դեն մոտեցել են կամ մոտենում են իշխանությանը կապիտալիստական յերկրներում: Այդ քաղաքականու-
թյան բնորոշ գիծն է դառնում հույսը կապել պատե-

բաղժի հետ, Վոլպես մի յեւք այն փակուղուց, վորին հասցրին ճգնաժամն ու տնտեսութեան քայքայումը կապիտալիստական յերկրներում: Բուրժուազիայի շարքերում ավելի ու ավելի յե աճում անվտանգութունը ճգնաժամից դուրս գալու ներքին ուղիներ գտնելու հնարավորութեան մեջ, ինչպես և նրանում, թե հնարավոր ե հաղթահարել մի կողմից ներքին հարածուն այն հակասութեանները, վորոնք գոյութիւն ունեն կապիտալիստներին ու շահագործողներին բանակի և մյուս կողմից բանվորներին ու աշխատավորներին բանակի միջև: Գնալով սիւնայեան դուրսուստի ուժերի հիմնական գիծն և դառնում ավելի յեւ ավելի կողմնաւորովի դեպի պատերազմը: Այժմ կապիտալիստական գլխավոր յերկրներում ծավալվող սպառազինումների մրցութունը վկայում ե, վոր ավելի ու ավելի յեն մոտենում խմբերիալիստական պատերազմները, ուժեղանում ե ինքն-վրա հարձակում գործելու վտանգը: Ազգերի իրգայի քայքայումը, զինաթափման կոնֆիւրանսի անգործութունը շեշտում են այն փաստը, վոր խմբերիալիստի բանակում իշխանութեան գլուխն են բարձրանում այն ուժերը, վորոնք իրենց հույսը դրել են պատերազմի, վորպես կապիտալիստական ամբողջ սխտանի ապրած ամենախորը ճգնաժամից դուրս գալու յեւքի վրա:

Այդ բոլորը շեշտում ե մի կողմից Խորհրդային Միութեան և մյուս կողմից կապիտալիստական աշխարհի դարպասման ներհակութեանը:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան 16-րդ տարեդարձին մենք ավելի քան յերեւիցե կարող ենք ասել, վոր ուժերի փոխարարեութեան մեջ գնալով ավելի ու ավելի մեծ տեղաշարժ ե կատարվում հոգեւտ սոցիալիզմի, ընդդէմ կապիտալիզմի:

Մեր հաջողութեանները ձեռք ենք բերում մենք լարված պայքար մղելով դասակարգայնորեն թշնամի ուժերի դէմ: Ըստ վորում մենք ճարկադրված ենք նկատի առնել, թե ինչպես կուլակութեան և քաղաքի բուրժուական դասակարգերի մնացորդները փոխում են իրենց գործելակերպը, չեն դադարում քար նետել մեր վտղքի տակ: Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան վերջին տարին կրկին ցույց տվեց, վոր մեր յերկրի բանվոր դասակարգն ընթանալով լենինյան կուսակցութեան ղեկավարութեամբ, անսպառ ուժով ե լցված բոլոր և ամեն տեսակ դժվարութեանները հաղթահարելու համար:

Հացի հարցը միշտ կարևորագույն հարցն ե յեղել Խորհրդային պետութեան համար: Մթերման առաջիկ տիպից պարտադիր կերպով հացահատիկ հանձնելու մեթոդին անցնելուց և մի շարք այլ ձեռնարկումներ կիրառելուց հետո մենք կարողացանք ստեղծել այնպիսի դրութեան, վոր այս տարի հացի հարցում մենք զգալիորեն ավելի լավ կապահովենք մեր կարիքները, քան անցյալ տարի: Բանվորներին ապրանք և մթերք մատակարարելու հարցը, յերբ հսկայական չափով աճել ե մեր արդյունաբերութեանը, միշտ հանդիսացել

ե կուսակցութեան վճռական խնդիրներէից մեկը: Մատակարարման նոր սխտեմին անցնելով, շատ ձեռնարկութեաններում բանմատակարարման բաժիններ կազմակերպելով մենք կարողացանք այս տարի զգալի չափով բարելավել գործը: Անվիճելի յե, վոր մենք կարող ենք այսուհետեւ եւ արագորեն բարելավել այդ գործը: Առանձնապէս մեծ նշանակութեւն ունեցավ այն փաստը, վոր գյուղատնտեսութեան ասպարեզում գործադրված մի շարք կազմակերպական միջոցներով, նախ եւ առաջ քաղբաժիններ կազմակերպելով ՄՏԿ-ներում ու խորհրդատեսութեաններում, մենք զգալիորեն բարելավեցինք կոլտնտեսական շարժման եւ խորհրդատեսութեաններ ղեկավարումը: Այդ նոր մեթոդներում, կազմակերպական նոր ձեռնարկումներում մենք տեսնում ենք նոր, համազօր ապացույցներ, վորոնք հաստատում են պրոլետարական հեղափոխութեան աճման անսպառ հնարավորութեանները, հաստատում են սոցիալիզմի կառուցման ղեկավարման այն մեծ արվեստը, վորը ցուցաբերում ե կուսակցութեանը:

2. ՆՈՐ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՈՐ ՏՅԵՆԻԿԱՅԻ ՅՈՒՐԱՅՈՒՄԸ ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆ Ե

Ինչպէս ե կայանում այժմ մեր գլխավոր խնդիրը: Կուսակցութեանը սպառիչ պարզորոշութեամբ պատասխան տվեց այդ հարցին: Այդ պատասխանը ձեւակերպեց ընկ. Ստալինը Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի հռչակարի պլենումում հետեյսլ խոսքերով. «Առաջին հնգամյակի

շրջանում մենք կարողացանք կազմակերպել նոր շինարարական խանգավառութեանն ու պափոսը ե վրձնական հաշտութեաններ ձեռք բերինք: Այդ շատ լավ ե: Սակայն այժմ դա քիչ ե: Այժմ այդ գործը մենք պետք ե լրացնենք նոր գործարանները, նոր տեխնիկան յուրացնելու պափոսով, լրջորեն բարձրացնելով աշխատանքի արտադրականութեանը, լրջորեն կրճատելով ինքնարժեքը: Այդ ե այժմ գլխավորը»:

Այդ ցուցումների հիման վրա կուսակցութեանը կարողացավ այժմ համախմբվել բանվոր դասակարգի լավագույն տարրերին ե պայքար ե մղում դրանք գործնականորեն իրականացնելու համար: Նույն հիմքի վրա տեղի յե ունենում շարքային կոլտնտեսականների ե խորհրդատեսական բանվորների ուժերի մոբիլիզացիան:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան 16 տարվա ընթացքում մենք կառուցեցինք հսկայական թվով նոր գործարաններ: Նրանց թիվը որեցոր ավելանում ե: Նրանց մեջ աշխատում են հսկայական թվով նոր բանվորներ ու ծառայողներ: Չի կարելի մոռանալ, վոր առաջին հնգամյակի ընթացքում մեր արդյունաբերութեան մեջ աշխատող մարդկանց թիվը կրկնապատկվեց: Հանդես յեկան նորանոր շատ տնտեսական ղեկավարներ: Տեխնիկական ղեկավարմանը մոտեցան տասնյակ հազարավոր յերիտասարդ մասնագետներ: Այդ պայմաններում դժվար չե հասկանալ թե ինչպիսի նշանակութեւն ունի այժմնոր ձեռնարկութեանները,

նոր տեխնիկան յուրացնելու խնդիրը: Յեթե անցյալ տարի արդյունաբերության արտադրանքի աճումը մի քիչ պակաս եր, քան նախորդ տարիներում, ապա դրա գլխավոր պատճառն է այն, վոր գործը դեմ առավ հատկապես յուրացման հարցին, վոր մենք հետ ենք մնում այդ գործում: Մեզ մոտ հին գործարաններն զգալիորեն ավելի յեն բեռնավորված, քան մինչհեղափոխական շրջանում: Նրանցից շատերն աշխատում են յերկու և ավելի հերթափոխությամբ: Հին և նոր ձեռնարկությունները պատվերների պակասությունն չունեն: Բանը միայն այն է, վոր մենք ինչպես հարկըն է ոգտագործենք մեր արտադրության տակ իդանվող արտադրական հարածուն բոլոր հնարավորությունները: Այն ժամանակ մենք զգալի չափով կբարձրացնենք արդյունաբերության արտադրանքի տարեկան աճը, նրա վորակը, այն ժամանակ մենք իսկապես կբարձրացնենք բանվորների աշխատանքի արտադրականությունը, լրջորեն կիջեցնենք ինքնարժեքը: Դրա վրա յե կենտրոնացված այժմ կուսակցության ու կառավարության գլխավոր ուշադրությունը:

Նոր ձեռնարկությունները, նոր տեխնիկան յուրացնելու պայքարը լուրջ պահանջներ և առաջադրում թե տնտեսական-տեխնիկական ղեկավարներին և թե բանվորներին ու բանվորահիներին: Նա պահանջում և ավելի լավ կազմակերպել աշխատանքը և համապատասխանորեն բաշխել տնտեսական կադրերը: Նա չի հաշտվում ձեռնարկությունների ու ցեխերի պլանա-

զրկության հետ, տեխնիկական հրահանգման անփութության հետ, պարապուրդների հետ: Նա չի հաշտվում տնտեսական ու տեխնիկական ղեկավարության անհեռատեսության ու հետամնացության հետ: Միևնույն ժամանակ նա պահանջում և ամրակուռ աշխատանքային կարգապահություն, պահանջում և խնամքով վերաբերվել բանուժի ծախսմանը, ակտիվություն ցուցաբերել մրցության ու հարվածայնության դարգացման գործում, առավելագույն չափով բարձրացնել բանվորների ու վարպետների տեխնիկական գիտելիքները: Նա թե բանվորներից և թե տնտեսական ու տեխնիկական ղեկավարներից պահանջում և բարձրացնել կուլտուրականությունը: Վոր մենք եյապական հաջողություններ ենք ձեռք բերում նոր տեխնիկան յուրացնելու գործում, կարելի յե ցույց տալ որինակներով: Բավական է, յեթե հիշենք, թե ինչպես է ընթացել տրակտորաշինության տեխնիկայի յուրացումը մեր գործարաններում: Հայտնի յե, թե ինչպիսի դժվարությամբ կարգի բերվեց արտադրությունը առաջին տարում Ստալինգրադի տրակտորային գործարանում: Խարկովի տրակտորային գործարանն ոգտագործելով նրա փորձը՝ միքանի ամսում վաղեկանդեց: Ինչպես հայտնի յե, այժմ այդ յերկու գործարաններն ել լրիվ հասել են իրենց համար նախագծված արտադրական կարողությանը: Ավելի մեծ դժվարությունների պեսք է հանդիպել թրթուռակերպ տրակտորների արտադրության կարգավորումը

Չեղյաբինսկի գործարանում: Տրակտորաշինություն
փորձը կուտակելուց հետո այստեղ ընդհանուր ամսամբ
հաջող է ընթանում տեխնիկայի յուրացումը, գործա-
րանը կատարում է իր համար սահմանված արտա-
դրական առաջադրանքները: Ձափազանց բնորոշ է Մագ-
նիտոգորսկի հալոցների որինակը, վորոնք վերաբերում
են աշխարհիս խոշորագույն հալոցներին և առաջ յեր-
բեք չեն կառուցվել մեր յերկրում (յուրաքանչյուր
հալոցի նախագծված կարողությունը կազմում է որա-
կան 1070 տոնն): Այդ գործարանի առաջին հալոցն
սկսեց աշխատել անցյալ տարվա սկզբներին: Յերկ-
րորդ հալոցը՝ անցյալ տարվա կեսերին: Յերկրորդ հա-
լոցը գործարկվելուց մի տարի հետո, ընթացիկ տար-
վա կեսերին, ռկսեց աշխատել Մագնիտոգորսկի
յերրորդ հալոցը: Այդ բոլոր հալոցներն ունեն հավա-
սար կարողություն, բայց տալիս են արտադրական
տարբեր արդյունքներ: Առաջին հալոցը, վորից սկըս-
վեց հալոցային նոր արտադրություն իրացումը, ամե-
նից շատ դժվարություններ ապրեց: Յեղ դեռ վոչ մի
ամիս չեր կարողանում տալ 800 տոննի հասնող որա-
կան միջին արտադրանք: Յերկրորդ հալոցը վերջին
ամիսների ընթացքում միքանի անգամ հասել է մի-
ջին հաշվով որական 800 տոնն և ալիւի արտադրան-
քի: Միայն յերրորդ հալոցը, վորտեղ ողտագործվե-
ցին առաջին յերկու հալոցի դասերը, ցույց է տալիս,
թե ինչ է նշանակում յուրացնել գործի նոր տեխնի-
կան: Այդ հալոցը սեպտեմբերին որական միջին հաշ-

վով տալիս էր մոտ 1010 տոնն արտադրանք, հոկ-
տեմբերին արդեն հասավ որական միջին մոտ 1200
տոնն արտադրանքի: Այդպիսով յերրորդ հալոցում,
վորն աշխատում է ընդամենը 5 ամիս, վերջին յերկու
ամսում (սեպտեմբերին և հոկտեմբերին) հաջողվեց
ստանալ որական միջին հաշվով այնքան արտադրանք,
վորը նույնիսկ գերազանցում է նախագծված կարո-
ղությունից: Դա մեծ հաջողություն է տնտեսական և
տեխնիկական ղեկավարություն համար, Մագնիտոգոր-
սկի ընկերների համար:

Այդ որինակն առանձնապես շեշտում է, թե ինչ
նշանակություն ունի նոր ձեռնարկությունները յու-
րացնելու համար պայքարելը, նոր սարքավորումը,
նոր տեխնիկան յուրացնելու համար պայքարելը:
Վերջին տարիներս կառուցված հսկայական թվով
նոր ձեռնարկությունները կարող են և պետք է
տան անչափ ալիւի արտադրանք, քան տալիս են
այժմ: Ամեն ինչ կախված է այն համառությունից,
կազմակերպվածությունից ու գիտակցությունից, վոր
կցուցաբերենք մենք այդ նոր ձեռնարկությունները
յուրացնելու համար մղվող պայքարում: Վերջին տա-
րիներս տեխնիկապես վերակառուցվեցին վոչ միայն
առանձին ձեռնարկություններ, այլև արդյունաբերու-
թյան ամբողջ ճյուղեր: Լավագույն որինակ կարող է
հանդիսանալ Դոնբասի և մյուս շրջանների ամխար-
դյունաբերությունը: Հինց այդ արդյունաբերության
տեխնիկական վերազինումն է, վոր նոր, ալիւի լուրջ

պահանջներ և ներկայացնում տնտեսական ու տեխ-
նիկական ղեկավարներին: Այդ են ասում առանձնա-
պես ուժգին կերպով ԽՍՀ Միության ժողովուրդին
և Համկ (բ) Կ-ի կենտրոնական Կոմիտեյի հայտնի
վորոշումը Դոնբասի մասին, ապա ԽՍՀՄ-ի ժող-
կոմիտեին և Համկ (բ) Կ-ի կենտկոմի վրա ուղղված՝
յերկաթուղային տրանսպորտի մասին:

Այդ վորոշումներում կուսակցությունը և կառավա-
րությունը անողոք քննադատության յենթարկեցին
մեր տնտեսության խոշորագույն ճյուղերի անտեսա-
կան ու տեխնիկական ղեկավարության թիրուխյուն-
ները: Դրանց մեջ ուժգին հարված է հասցվում տըն-
տեսական կառավարման գրասենեկային-բյուրոկրա-
տիկ մեթոդներին: Կուսակցությունը և կառավարու-
թյունը ամենայն վճռականությամբ պահանջեցին կըր-
ճատել կառավարման ուղձացած աղարատները՝ գրասե-
նակիր լավագույն տեխնիկական ուժերը փոխադրել դե-
պի արտադրություն, վերակառուցել բանվորների աշ-
խատավածք, ավելի մեծ ուշադրություն նվիրել ամենա-
վորակյալ բանվորներին ու հարվածայններին, վճառ-
կան հակահարված տալով օպորտունիստական ինքնա-
հոսին, արտադրական առաջադրանքների «անիրական»
լինելուն վերաբերյալ շաղակրատությանը:

Այդ վորոշումների համաձայն հակայական աշխա-
տանք կատարվեց Դոնբասի և ածխային մյուս շրջան-
ների ածխարդյունաբերության, ինչպես և յերկաթու-

ղային տրանսպորտի կառավարումը վերակառուցելու
առպարեզում:

Չի կարելի ասել, վոր այդ աշխատանքն արդեն
կատարված է մինչև վերջը: Ընդհակառակը, անհրա-
ժեշտ է համառ պայքար՝ հաղթահարելու սարոտածը
այդ վորոշումների կիրառման գործում, վորը հանդես
է բերվում բոլոր և ամեն տեսակի բյուրոկրատական
երեմենտների կողմից թե տեղերում և թե կենտրոնա-
կան որդաններում:

Բայց արդեն հիմա մենք կարող ենք խոսել ցու-
ցանշված վորոշումների իրագործման առաջին ար-
դյունքների մասին ածխային արդյունաբերության
նկատմամբ:

Ցեթե ընթացիկ տարվա առաջին յեռամսյակում
Դոնբասը տվեց ավելի քիչ ածուխ, քան անցյալ տար-
վա համապատասխան յեռամսյակում, ապա վերջին
ամսում նկատելի չափով փոխվեց Դոնբասի գրությու-
նը: Ցեխնիկական ուժերի փոխադրումը հանքահորերը,
բանուժի հոսունության դեմ մղվող պայքարը, անողոք
մերկացումն քաղաքական այն տատանումներին, վորոնք
ցուցաբերում էին տնտեսական, արհմիութենական և
կուսակցական որդաններին ղեկավարները հիշյալ վո-
րոշումների կենսագործման առպարեզում, արդեն ավին
իրենց արդյունքները: Մենք դեռ չկարողացանք կա-
տարել Դոնբասի արտադրական պլանը, սակայն հա-
մեմատած անցյալ տարվա հետ, վերջին ամիսներին
ածխի հանույթը բարձրացավ 30—35 տոկոսով: Այդ

արդեն մեծ հաջողութիւնն է կարեւոր և մասնաւորօրէն վոր մի շարք նույնատեսակ կազմակերպական միջոցառումներն և մասսաներն մեջ քաղաքական աշխատանքի իրագործմամբ նաեւ մյուս սոցիալիկ շրջաններում: Ուրախում, Մոսկովայի ավազանում, կուգնեցկի շրջանում, նույնպէս զգալի չափով բարելավվեց անխի արտադրական առաջադրանքների կատարումը:

Զգալիորեն վատ և գործը յերկաթուղային տրանսպորտում: Այստեղ արդեն կազմակերպված քաղաքայինները պետք է մեծ դեր խաղան տնտեսական աշխատանքի բարելավման գործում: Այդ և այժմ կուսակցութեան ու կառավարութեան ամենամասնատաձգելի խնդիրներն են:

Կուսակցութեան ու կառավարութեան վերոհիշյալ վորոշումներում շոշափված են մեր արդյունաբերութեան բոլոր ճյուղերին, մեր տնտեսական բոլոր կազմակերպութիւններին վերաբերող կարեւորագոյն հարցեր: Վոչ մի տարակույս չի կարող լինել, վոր կառավարման գրասենեկային-բյուրոկրատիկ մեթոդների դեմ պայքարելը պետք է դառնա մեր բոլոր որգանքների ուշադրութեան կենտրոնը, վոր բյուրոկրատիկ խեղաթիւրումները հաղթահարելու հաջողութիւններն են կախված այժմ հսկայական չափով նոր ձեռնարկութիւնները, նոր տեխնիկան յուրացնելու հաջողութիւնները: Այդ վորոշումներում անողոր քննադատութեան են յենթարկվում տնտեսական կառավարման գրասենեկային-բյուրոկրատիկ մեթոդները և

միևնույն ժամանակ նրանց մեջ արտահայտված է այն ամենախորը համոզմունքը, թե մենք վոչ միայն պետք է ավելի լավ աշխատե՞ք, այլև կարող ենք ավելի լավ աշխատել, կարող ենք ավելի առաջ դնալ տնտեսական վերելքի ճանապարհով, անողորքարար պայքար մղելով զեկավարման մեթոդները բարելավելու համար և այդ հիման վրա տնտեսական զեկավար կադրերը թարմացնելու համար: Դրա հետ միասին այդ վորոշումներում վստահութիւնն է արտահայտված կոմունիստ տնտեսավարների հարածուն ուժերին, աշխատանքը նոր հիմքերի վրա դնելու նրանց ընդունակութեանը, համոզմունք է արտահայտված, վոր այժմ քիչ չեն անկուսակցական այնպիսի մասնագետներ, վորոնք ընդունակ են ինչպէս հարկն և իրականացնել խորհրդային քաղաքականութեանը կուսակցութեան ղեկավարութեամբ: Այդ բոլորը վկայում է, վոր կուսակցութեան ու կառավարութեան վերոհիշյալ վորոշումները հսկայական նշանակութիւն կունենան գլխավոր խնդիրը՝ նոր ձեռնարկութիւնները, նոր տեխնիկան յուրացնելու խնդիրն իրականացնելու համար:

3. ՍՈՅԻՍԼԻԶՄԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ ՅԵՎ ԳՅՈՒՎԱՅԻԱԿԱՆ ՌԵԶԵՐՎՆԵՐԸ

Անցյալ տարին հատուկ նշանակութիւն ունեցավ մեր կոմունիստական շարժման համար: Կուլակութեան

փորձերը՝ ողտադործել կոլանտեսությունները՝ նրանց միջոցով, նոր ձեերով խորհրդային իշխանության լեմ պայքարելու համար, սուր կերպով գրին կոլանտեսությունները խորհրդային իշխանության վստահելի հե- նարանը դարձնելու հարցը, զրանք բոլշևիկյան կոլ- անտեսություններ դարձնելու հարցը:

Այս տարի բոլոր ցանքերի ավելի քան չորս հին- գերորդ մասը պատկանում է կոլանտեսություններին ու խորհրդանտեսություններին: Գյուղացիության գե- րակշիռ մասան աշխատում էր կոլանտեսական դաշ- տերում է, վոր առանձնապես կարևոր է, կոլանտեսու- թյունները կայուն դարձան, ամրացան: Դադարեցին կոլանտեսություններից դուրս գալու խոսակցություն- ները, աշգլխի դեպքերը բացառություն են դարձել: Ընդհակառակը, ուժեղացավ մենաանտեսների հոսանքը դեպի կոլանտեսությունները:

Գյուղում հազիմանակեցին կոլանտեսական կարգե- րը: Սակայն հակախորհրդային ուժերն ամենևին վար չեն գրել գեները, չեն դադարեցրել իրենց քայքայիչ աշ- խատանքը կոլանտեսություններում: Կուլակությունը բազմաթիվ փորձեր է արել է զեռ անում է նոր պայ- մաններին հարմարվելու է ողտադործելու կոլանտե- սական ձեերը՝ խորհրդային իշխանության դեմ պայ- քարելու համար: Դրան մենք պետք է հակադրեցինք մեր միջոցառումները: Այդ պայքարը կուլակի գեմ առանձնապես համառ մղվում էր Հյուսիսային Կովկա- սում է Ուկրաինայում, վորտեղ կուլակցական ու խոր-

հրդային կազմակերպությունների ղեկավարությունը շատ հեռ էր քնում կոլանտեսական շինարարության հակայական թափեց, վորտեղ այնուամենայնիվ կու- րակային սարսաղան ու հակահեղափոխական քնատա- րարների քայքայիչ աշխատանքը ջախջախվեց վճռա- կան միջոցներով: Կուլակցությունը պետք է ամենա- սուր կերպով գնել այն հարցը, վոր կոլանտեսություն- ները խորհրդային իշխանության նկատմամբ չեն կարող չհղոք լինել, վոր նրանք պետք է լինեն կամ բոլշևի- կյան կոլանտեսություններ, վորոնք տանում են գյու- ղացիներին դեպի լավագույն կյանքը, կամ կուլակու- թյան գործիքը հին կարգերի վերականգնման համար մղվող պայքարում, կապիտալիստների, կուլակների է կարվածատերերի իշխանությունը հաստատելու հա- մար մղվող պայքարում:

Այս տարվա սկզբին Մոսկվայում տեղի ունեցած՝ հարվածային կոլանտեսականների համամիութենական հավաքը բացառիկ ուժով ցույց տվեց, թե վորքան մեծ խանդավառություն է տիրում այժմ կոլանտեսու- թյուններում կազմակերպված գյուղացիական մասսա- ներում: Համագումարն ականառու կերպով ցույց տվեց, վոր կոլանտեսային գործը դարձել է տասնյակ մի- լիոնավոր գյուղացիության գործը: Ընկ. Ստալինի առաջադրած խնդիրը՝ առաջիկա յերկու-յերեք տարում ունեւոր դարձնել բոլոր կոլանտեսականներին, ամենա- լայն արձագանգ գտավ գյուղացիական մասսաներում: Այս տարվա մեր գյուղատնտեսական հիմնական կամ-

պահանքներն ընթացան կոլտնտեսականների ունեւոր կյանքի համար պայքարելու դրոշի տակ: Ունեւոր կոլտնտեսական կյանքի այն հեռանկարը, վորը բաց-վում է կոլտնտեսականների առաջ, նպաստեց մեր գյուղի աշխատանքի բարելավմանը, կոլտնտեսութուն-ների ամրացմանը:

Իրա հետ միասին կուսակցութեանն ամբողջ հա-սակով դրեց կոլտնտեսական շարժման կազմակեր-պական հաւցերը, կոլտնտեսութեանների նկատմամբ կուսակցութեան դեկավարութեան բարելավման խրն-դիրները: Այդ տեսակետից՝ վճռական դեր խաղաց քաղ-բաժինների կազմակերպումը մեքենա-տրակտորային կայաններում ու խորհրտնտեսութեաններում: Ավելի քան 15 հազար կոմունիստներ կուսակցութեանը գոր-ծողեց գյուղում աշխատանք կատարելու համար, ա-ռաջին հերթին կոլտնտեսութեանները դեկավարելու համար: Գյուղը, հանձին քաղբաժնի աշխատողների, ստացավ քաղաքական հզորագույն ուժեր և հազարավոր կուսակցական լավ կազմակերպիչներ, վորոնց այնքան մեծ կարիք ունիւր գյուղը: Արդէն աշնանացանի կամ-պանիայի ժամանակ շատ շրջաններում՝ ծավալվեց քաղբաժինների աշխատանքը: Այդ ժամանակից ի վեր կուսակցութեանը շարունակում է ամրացնել քաղբա-ժինները կուսակցական ուժերով, ամեն կերպ ոգնելով նրանց աշխատանքներում:

Այդ բոլոր ձեռնարկումների շնորհիվ նկատելի բեկում ստեղծվեց կոլտնտեսական շարժման ասպարե-

զում: Զգալիորեն բարելավվեց կոլտնտեսային աշխա-տանքին ցուցաբերվող վերաբերմունքը կոլտնտե-սականների զգալի մասի կողմից. նկատելիորեն ամրա-ցավ դիպցիպլինան, աշխորերին ցուցաբերվող արհա-մարհանքան վերաբերմունքը կոլտնտեսութեաններում փոխարինվեց ավելի շատ աշխորեր ստանալու ձգտու-մով, ուժեղացավ հանրային, կոլտնտեսական գույքի պահպանութեան համար պայքարն ընդդեմ հափշտա-կիչների, լողերի և ծուլելի, բարձրացավ կոլտնտեսա-կան մասսաների կազմակերպվածութեանը:

Այդ տեսում էնք մենք ընթացիկ գյուղատնտե-սական տարվա արդյունքներից:

Այս տարի կոլտնտեսութեանների մեծ մասում անցյալ տարվանից լավ անցան գյուղատնտեսական հիմնական կամպանիաները, նախ և առաջ ցանքը և բերքահավաքը: Այժմ պետական առաջադրանքների կատարումը նմանապես ավելի հաջող է ընթանում: Այդ յերևում է նրանից, վոր ներկա պահին մարզերի ու յերկրների մեծամասնութեանն արդեն ավարտել է կամ ավարտում է հացահատիկ հանձնելու պլանի կատարումը: Տվյալ պահին մենք առնվազն հարյուր միլիոն փութ ավելի հացահատիկ ենք մթերել, քան ամբողջ անցյալ տարին: Գետնախնձորի մթերումն այս տարի կրկնապատիկ ավելի յե, քան անցյալ տարվա համապատասխան շրջանում: Յուղի մթերումը նույնպես գերազանցում է անցյալ տարվա համապատասխան մթե-րումից: Չնայած ձակնդեղացան շրջաններում կատար-

վող աշխատանքի զգալի թերութիւններին, այս տարի ճակնդեղի մթերութիւն անցյալ տարւանից ավելի առաջ ե գնում: Բաւական մթերութիւնը նույնպէս ավելի աշխույժ ու արագ ե ընթանում, քան անցյալ տարի:

Դրա հետ միասին կոլտնտեսականներն իրենք մեծ մասամբ զգալի չափով ավելի յեն նստանում ըստ աշխուրի, քան մի տարի առաջ: Բավական ե աչքի անցկացնել կոլտնտեսականների ու կոլտնտեսուհիների այն բազմաթիւ գիմումները, վորոնք տպագրւում են կենտրոնական ու տեղական թերթերում, վորպեսզի տեսնենք կոլտնտեսութիւնների զգալի ամրացման, աշխատանքի արտադրականութեան բարձրացման, կոլտնտեսականների յեկամտի ավելացման բազմաթիւ որինակներ: Այժմ հազվագյուտ չեն այնպիսի կոլտնտեսութիւններ, վորտեղ շնորհիւ աշխատանքի ավելի լավ-կազմակերպման, կոլտնտեսականը մի աշխուրի համար ստանում ե ութը ե ասիլի կիրգրամ հացահատիկ: Այժմ գնալով հաճախակի յեն պատահում այնպիսի կոլտնտեսութիւններ, վորտեղ լավ բերքի ե կոլտնտեսականների ազնիւ աշխատանքի շնորհիւ կոլտնտեսականին ե կոլտնտեսուհուն մի աշխուրի համար տըրվում ե 14—16 կիրգրամ ե նույնիսկ ավելի շատ:

Չնայած մեր կոլտնտեսութիւններին մեծ մասի կազմակերպման հակայական թերութիւններին, վոր կոլտնտեսութիւններում դեռ հաճախ կաղում ե աշխատանքային կարգապահութիւնը ե պատշաճ հակահարմար չի տրվում հանրային սեփականութիւնը հափըշ-

տակողներին, չնայած վոր կուլակները դեռ դուրս չեն մղվել կոլտնտեսական բոլոր դիրքերից ե հաճախ հրմտորեն թաղցնում են իրենց վնասարար, հակահակա-սիտական աշխատանքը՝ կոլտնտեսութիւնները պաշտպանելու գիմակի տակ—այնուամենայնիւ կոլտնտեսութիւններն, իրենց հաղթանակի տաղին իսկ քայլից, հնարավոր դարձրին զգալիորեն բարելավել չքավորներին, ինչպէս ե միջակների զգալի մասի կյանքը, բաց արին այժմ գյուղացիական ամբողջ մասնայի տաղ մի ճանապարհ, վորը մոտ ե կոլտնտեսական ունեւոր կյանքին: Ավելորդ ե ասել, վոր յեթե ԽՍՀՄ-ն մինչեւ այժմ մոտ մանր, անհատական գյուղացիական տնտեսութեան տիրապետման պայմաններում, մենք այժմ ի վիճակի չեյինք լինի ապահովել պետութեան հիմնական պահանջները գյուղատնտեսութեան մթերքներին նկատմամբ: Կոլտնտեսական կարգերի հաղթանակը գյուղում՝ ապահովեց կոլտնտեսականների կյանքի բարելավումը, ինչպէս ե տասնյակ միլիոնավոր գյուղացիների ակտիւ մասնակցութիւնը սոցիալիզմի կառուցմանը:

Բանվոր դասակարգը, կոլտնտեսութիւնների հաղթանակով, ստացավ գյուղացիական ռեզերվներին անմիջական օժանդակութիւնը սոցիալիզմի կառուցման գործում: Գյուղացիական այդ ռեզերվները մտան սոցիալիզմ կառուցողների բանակը ե կուլակցութեան բոլորեկյան ղեկավարութեամբ, բանվոր դասակարգի հետ միասին կառուցում են սոցիալիզմը: Բանվոր դա-

սակարգի և գյուղացիութեան դաշինքի զարգացումն այժմ վերածվեց սոցիալիզմ կառուցող բանվորների և կոլտնտեսութեանների կառուցող գյուղացիների դաշինքի: Հարկածայնութեանն ու մրցութեանն աճում են կոլտնտեսութեաններում՝ գործարանների որինսկով: Առաջավոր կոլտնտեսականներից ու կոլտնտեսուհիներից արդեն հրապարակ յիկան կոմունիզմի հազարավոր անձնուրաց մարտիկներ:

Կոլտնտեսութեանների կազմակերպման առաքարեղում կարևորագույն տեղ են բռնում մեքենատրակտորային կայանները: Գյուղում քաղող ուժի զգալի թուլացման պայմաններում տրակտորները, կոմբայներն ու ավտոմոբիլներն արդեն հսկայական աշխատանք են կատարում գյուղատնտեսութեան մեջ: Չնայած գյուղատնտեսութեան այդ ամբողջ նոր տեխնիկայի ոգտագործման մեծ թերութեաններին, չնայած վորմենք դեռ շատ դանդաղ ենք առաջ գնում այդ տեխնիկայի յուրացման ճանապարհով, մեքենատրակտորային կայանները դարձել են այժմ գյուղատնտեսութեան վերելքի առաջնակարգ գործիքը: ՄՏԿ-ների ցուցաբերած ոգնութեան մեջ մենք գտանք կոոպերատիվ ձևերի (կոլտնտեսութեանների) և պետական ձևերի այնպիսի զուգակցումը գյուղում, վորը հսկայական չափով հեշտացնում է կոլտնտեսութեանների ղեկավարումը, կոլտնտեսութեանները բոլշեկյան կոլտնտեսութեանների դարձնելու գործը:

Կոլտնտեսական կարգերի առավելութեանները, վո-

րոնք նշանակում են կործանարար հողացրվածութեան և գյուղացիական անթիվ միջնակների վերացումը, վորոնք հնարավորութեան են ստեղծում բարեխալիլ եանքաշրջանները, լայն ոգտագործել տեսակավոր սերմացուն, վորոնք առաջին անգամ հնարավորութեան են տալիս հսկայական չափով գործադրել ագրոգիտութեան նվաճումները,—արդեն անդրադարձան կոլտնտեսական զարգացման առաջին աստիճանի վրա: Այդ առավելութեանները տարեցտարի ավելի ուժգին են զգացնել տալու իրենց: ԽՍՀՄ-ի գյուղատնտեսութեան վերելքի համար բացվեցին այնպիսի նպաստավոր հեռանկարներ, վորոնք յերբեք չեյին կարող գոյութեան ունենալ մասնավոր սեփականութեան տիրապետութեան պայմաններում:

Այն թերահավատութեանը, վորը ցուցաբերվում էր գյուղացիական ղեկերիցներին, վորպես բանվոր դասակարգի մեծագույն դաշնակցին սոցիալիզմի համար մղվող պայքարում, հանդիսանում էր բոլոր և ամեն տեսակ ոպորտունիստների բնորոշ գիծը: Այդ թերահավատութեանը չեր կարող սնանկութեան չհասցնել ոպորտունիստներին: Այժմ մենք գործնականորեն տեսնում ենք, թե ինչպես սոցիալիզմի աճման հորդ պատվանդանը դարձան գյուղացիական ղեկերիցները: Այդ ղեկերիցները բոլշեկիորեն լուսավորելու և կազմակերպելու մեր աշխատանքից, կոլտնտեսութեանները բոլշեկյան կոլտնտեսութեաններ դարձնելու մեր հմտութեանից և կախված վերածել գյուղացիա-

կան այդ ուղերթները մեծագույն մի ուժի՝ գյուղա-
անտեսությունը բարձրացնելու, մեր յերկրում սոցիա-
լիզմի աճումն եւ ավելի արագացնելու համար:

4. ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆԳՐ

Պայքարելով նոր տեխնիկայի յուրացման համար,
ամրացնելով կոլանտեսային նոր կարգը, մենք անշե-
ղորեն խաղաղության քաղաքականություն ենք վա-
րում մյուս պետությունների հետ ունեցած մեր փոխ-
հարաբերությունների մեջ: Բոլորին հայտնի յե, թե
մեր Միությունն ինչպիսի համառ պայքար եւ մղում
նորմալ հարաբերությունները վերականգնելու եւ բո-
լոր պետությունների, առաջին հերթին մեզ սահմա-
նակից պետությունների հետ բարի դրացիական
փոխհարաբերությունների հաստատելու համար: Ար-
տատահմանյան, բուրժուական բանակի մեր թշնամի-
ները նույնիսկ մեկ անգամ չե, վոր ստիպված են
յեղել խոստովանել այդ խաղաղության քաղաքակա-
նության հաստատականությունն ու նրա ձեռք բերած
հաջողությունները: Միայնց վրա չհարձակվելու պայ-
մանագրերի, ինչպես եւ ազրեստրի (նախահարձակ
կողմի) վորոշման պայմանագրերի կնքման գործում,
ինչպես հայտնի յե, ԽՍՀ Միության կառավարու-
թյանն եւ պատկանում պատվովոր նախաձեռնու-
թյունը: Խորհրդային իշխանության այդ յերկույթ-

ների զրական նշանակությունը — յերկույթներ, վո-
րոնք նպատակ ունեն ամբացնել ընդհանուր խաղա-
ղությունը—անվիճելի յե:

Սոցիալիստական շինարարության հաջողություն-
ները, խաղաղության քաղաքականության հաստա-
տուն կիրառումն արտաքին հարաբերությունների
ասպարեզում՝ մեծապես նպաստեցին Խորհրդային Մի-
ության միջադպրային դերքերի ամրապնդմանը: Ներ-
կայումս մենք նոր ապացույցներ ունենք միջազգա-
յին հարաբերությունների մեջ ԽՍՀ Միության ունե-
ցած տեսակարար կշռի աճումն ընդունելու ասպարե-
զում: Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների
նախագահի նախաձեռնությունը ԽՍՀ Միության
ներկայացուցչին Ամերիկա հրավերելու գործում՝ այդ
տեսակետից հատուկ հիշատակության ե արժանի: Այդ
նախաձեռնությունն անտարակույս կարող ե զրական
նշանակություն ունենալ յերկու յերկրների շահերի
տեսակետից:

Մեր դերքն այդ հարցում՝ ձեականագրված ե ընկ-
կալինինի հայտնի նամակում: Այդ նամակի մեջ ա-
ված ե. «Կասկածից վեր ե, վոր դժվարությունները,
յեթե այդպիսիք կան կամ կարող են առաջ գալ յեր-
կու ժողովուրդների միջև, կարող են լուծվել նրանց
միջև անմիջական փոխհարաբերություններ լինելու
դեպքում միայն, մյուս կողմից՝ վոչ մի յերաշխիք
չկա, վոր նրանք կարող են լուծվել այդպիսի հարաբե-
րությունների բացակայության դեպքում»: Այս խոս-

քերի մեջ վտրոշակիորեն արտահայտված է այն հայտ-
նի քաղաքականութիւնը, վոր մեր կառավարութեան
կողմից կիրառվում է մյուս յերկրների հետ ունեցած
փոխհարաբերութիւնների ասպարեզում: Ինչ մնում է
միայն իմ համոզմունքն արտահայտել, վոր ընկ. Լիտ-
վինովի հանդիպումը պարոն Ռուզվելտի հետ՝ բեղմ-
նավոր արդշունքներ կտա ինչպես յերկու պետու-
թիւնների անմիջական շահերի տեսակետից, այնպես
և ընդհանուր խաղաղութիւնն ամրացնելու շահերի
տեսակետից: Այդ առավել ևս պետք է մատնանշել,
քանի վոր Վաշինգտոնում տեղի ունեցող բանակցու-
թիւնների նշանակութիւնը շատ ավելի հեռու յի
գնում յերկու պետութիւնների միջև յեղած փոխհա-
րաբերութիւնների սահմաններից:

Սակայն խորհրդային իշխանութեան խաղաղու-
թեան քաղաքականութեան կենսագործումը միայն մե-
զանից չի կախված: Ռազմական հարձակումների
վտանգը հենց այժմ հատկապես ակտուալ է դարձել, և
մենք պետք է հատուկ ուշադրութիւն նվիրենք իմ-
պերիալիսաների՝ խաղաղութեան գործի համար վտան-
գավոր մտադրութիւնները, ու պլաններին:

Այս կապակցութեամբ հասկանալի չէ, վոր գրու-
թիւնը Հեռավոր Արևելքում և Ճապոնիայի հետ ու-
նեցած փոխհարաբերութիւնների հարցը այնպիսի
հարցեր են յեղել և այժմ ել են, վորոնք զբաղում են
մեր յերկրի աշխատավորութեան բացառիկ ուշադրու-
թիւնը: Մեր քաղաքականութիւնը Հեռավոր Արևել-

քում, մեր փոխհարաբերութիւնները հեռավոր-արեւ-
մելեան մեր հարեանների հետ՝ անշեղորեն բղխում են
ընդհանուր խաղաղութիւնը պահպանելու շահերից: Դրա
համար վստակա ասացուցց է ծառայում վոչ միայն մեր
առաջարկը Ճապոնիային՝ միմյանց վրա չհարձակվե-
լու պայմանագիր կնքելու մասին, այլև մեր առա-
ջարկը՝ Չինարեւելեան յերկաթուղին վաճառելու մա-
սին: Մենք այժմ ել չենք փոխում մեր այդ քաղա-
քականութիւնը: Մենք պնդում ենք, վոր մեր նախ-
կին հայտարարութիւնները պահպանում են իրենց
լիակատար ուժը: Սակայն մենք պետք է հաշիւի առ-
նենք Մանչուրիայում տեղի ունեցող միջադեպերն ու
նախ և առաջ այն փաստը, վոր մեր կողմից կնքված
պայմանագրերն ու Ճապոնիայի կողմից մեզ արված
խոստումները գործնականում խախտվում են, այնպի-
սի քաղաքականութիւն է վարվում, վորը վիժեց-
նում է այդ պայմանագրերը: Թշնամական հարաբե-
րութիւնները դեպի ԽՍՀՄ, պրովոկացիաները նրա
հանդեպ այնտեղ պնակով ուժեղանում են: Դրա համար
ել մենք մեր ակտուալ խնդիրն ենք համարում՝ մեր-
կացնել այդ ուղղութեամբ կատարվող բոլոր պրովո-
կացիան փորձերը, դրա հետ միասին մենք մեր առաջ-
նակարգ պարտականութիւնն ենք համարում լիովին
պաշտպանել Խորհրդային Միութեան շահերը, մինչև
վերջը պաշտպանել Խորհրդային Միութեան սահման-
ները: Յերբ մենք որ-որի վրա կարգում ենք ճապո-
նական ու մանջուրական մամուլի հաղորդագրու-

թյունները ճապոնական վորոշ ականավոր գործիչներին ծիծաղելի պլանների մասին՝ Միբրը հափշտակելու վերաբերյալ, ծովափնյա շրջանը ներխուժելու վերաբերյալ, և յերբ այդ պլաններն ու դատողություններն ավելի ու ավելի բացահայտ և լպլիշ են դառնում, մենք ստիպված ենք ուշիմ լինել, մանավանդ վոր Զին-արևելյան յերկաթուղում ու սահմանամերձ շրջաններում տեղի ունեցող միջպեպերը վկայում են այն մասին, վոր պարոնայք ավանայուրիստներն ավելի ու ավելի հախում են ձեռք բերում խոսքերից ու հողվածներից պրովոկացիոն գործողությունների ու յեղույթների անցնելու։ Ըստ վորում մենք բացահայտ կերպով հայտարարում ենք այն, ինչ հայտնի յե ամբողջ աշխարհին—Մանջուրիայի անգոր կառավարությունը լուրջ մեծություն չի հանդիսանում այդ հարցերում։ Բոլորին ել հայտնի յե, վոր այդ գործողությունների պատասխանատվությունն ամբողջապես ընկնում և ճապոնական կառավարության վրա, վորպես Մանջու-Գոյի իսկական տիրոջ։

Մենք չենք կարող անտարբեր վերաբերմունք ունենալ նաև ճապոնական վորոշ հեղինակավոր գործիչներին այն արտահայտությունների նկատմամբ, վորոնք ծաղրում են յեվրոպացիների այն «հիմարությունը», թե՛ նախքան պատերազմական գործողություններ սկսելն անհրաժեշտ և «պատերազմ հայտարարել»։ Շտապոնական այդ պարոնայք գործիչներն այլ տեսակետի վրա յեն կանգնած և բացահայտորեն խոսում են իՍՄ

Միության վրա հանկարծակի հարձակում գործելու մասին և այն ել վորքան կարելի յե շուտ։

Այս ամենը մեզ ստիպում և պատրաստ լինել լուրջ հարձակումների համար։ Մենք արդեն հարկ յեն դածին պես հաշվի առել ենք այդ և այդ կապակցությունամբ հետևյալը պետք և ասենք.—Յեթե մենք ներկայումս մեր գլխավոր խնդիրն ենք համարում մերկացնել խաղաղությունը դեմ ուղղված բոլոր տեսակի ավանտյուրաները, հոգ տանել Կարմիր բանակն ու մեր պաշտպանունակությունն ամրացնելու մասին, հետագայում ևս անշեղորեն խաղաղության քաղաքականություն վարել—մեր հարեանների հետ նորմալ հարաբերություններն ամրացնելու գծով,—ապա իՍՄ Միության վրա հարձակվելու դեպքում մենք միայն մեկ բանի մեջ կտեսնենք մեր խնդիրը, այն և—հակառակորդի լիակատար ջախջախումը, մեր Կարմիր բանակի հաղթանակը (բուռն ծախսաւորյուններ)։

Մենք հատուկ ուշադրությունամբ հետևում ենք Հեռավոր Արևելքում տեղի ունեցող դեպքերին։ Մենք հավատացած ենք, վոր իՍՄ Միության բնդհանուր ամրացման հետ միասին աճել ու ամրացել և մեր Կարմիր բանակը։ Մենք հավատացած ենք, վոր մեկ վրա հարձակվող կողմը շուտով կհասկանա, թե ինչ և նշանակում գործ ունենալ անպարտելի Կարմիր բանակի հետ (բուռն ծախսաւորյուններ)։

* * *

Մեր յերկրի անտեսական աճման հետ միասին

աճում են մասսաների կուլտուրական և այլ պահանջները: Այդ պահանջներն աճում են բոլոր ուղղութիւններով: Աճում են գրքերի և թերթերի պահանջները, աճում են այնպիսի չափով, վոր մենք հաղիվ ենք կարողանում հասնել նրանց հետեւից: Կուլտուրական կյանքի ձգտումն ավելանում է մեր ուժեղ պահանջների հետ—կուլտուրական աշխատել, կուլտուրական կառուցել: Ավելանում է լայն սպառման ապրանքների պահանջն ու պահանջկոտութիւնը: Սպառողը պահանջում է վոճ միայն շատ ապրանք, այլ աճել են նաև լայն սպառման ապրանքների ընտրութեանն առաջադրվող պահանջները: Չափազանց ուժեղացել է նաև ավելի լավ բնակարանների ու կենցաղային ավելի լավ հարմարութիւնների պահանջը: Մենք ավելի հաճախ ենք հանդիպում այնպիսի յերևույթների, յիրք աշխատավորը չի ցանկանում հաշովել բնակարանային շինարարութեան հին ստանդարտների հետ, պահանջելով ավելի լավ վորակի բնակելի շէնքեր: Ուժեղացել է պահանջը քաղաքների ու գյուղերի սանիտարական սպասարկման նկատմամբ: Հասարակական սննդի ասպարեզում արդեն ձեռք բերված թափի, սննդի խոշոր արդյունաբերութեան աճման պայմաններում, սանիտարական գործի բարելավումը խոշոր նշանակութիւն է պատնում: Կարեք չկա խոսելու այն մասին, թե ներկայումս վորքան է աճում լավ ճանապարհներ ունենալու պահանջը և թե մենք դեռ վորքան հետ ենք

ձեռք այդ պահանջը բավարարելու ասպարեզում: Բանվորների ու գյուղացիների կողմից առաջադրվող դեռ վորքան այլ՝ նույնպես չափազանց կարեւոր պահանջներ կան, վորոնց բավարարումն ավելի ու ավելի անհեռաձգելի յե դառնում:

Այս ամենը պահանջում են ամեն կերպ ծավալել մեր պետական ու տեղական արդյունաբերութիւնը, ավելի լավ ոգտագործել հումքի տեղական տեսակները, ուժեղ թափով վեր հանել հողագործութեան ու անասնապահութեան բոլոր ճյուղերը: Այս ամենը հատկապես պահանջում են կազմակերպական հսկայական աշխատանք կատարել բանվոր դասակարգի ու գյուղացիութեան լայն մասսաների մեջ, բարելավել դեկավարման մեթոդները, առաջ քաշել բազմաթիվ նոր զեկավար կադրեր, սոցիալիզմի հաղթանակի համար պայքարող մարտիկներ:

Որ որի վրա աճում է մեր յերկրի տնտեսական ու կուլտուրական շինարարութեան թափը: Արդյունաբերութեան, գյուղատնտեսութեան, գիտութեան, տեխնիկայի ու արվեստի բնագավառում ԽՍՀ Միութիւնը նորանոր հաջողութիւններ է ձեռք բերում: Ստեղծագործական աշխատանքը մեր յերկրում վերելք է ապրում բոլոր բնագավառներում: Աճում է նորանոր զժվարին խնդիրները հաջողութեամբ հաղթահարող անձնվեր ու ձեռներեց մարդկանց թիվը: Վերցրեք ողջ նվաճելու ասպարեզում մեր վիրջերս ձեռք բերած հաջողութիւնը: Ինչպես հայանի յե, սարատոսփերան

նվաճելու համաշխարհային ուկրոպը ներկայումս պատկանում է «СССР» ստորադաստատին:

Ծավալվում է ուժգին պայքարը՝ տեխնիկային տիրապետելու համար: Կարակումի նշանավոր ավտոմագրը այդ գործում մեր ձեռք բերած հաջողությունների լավագույն ապացույցներից մեկն է հանդիսանում: Վերջին տարիներս ուժգին պայքար է մղվում Արևելահայում, նրա՝ մարզկուլթյանը գեոևս անհայտ դժվարությունների դեմ: Մենք տեսնում ենք, թե ինչպես մեր ստոցահատների արշավանքները Հյուսիսային Բևեռային ծովում (Սառուցյալ ովկիանոս) նոր ճանապարհներ են բաց անում, ծնում են մեր յերկրի նոր հերոսներ:

Սպիտակ և Բալթիկ ծովերը միացնող՝ ընկ. Ստալինի անվան ջրանցքի կառուցումն ինչ-վոր մի 20 ամսվա ընթացքում՝ ես մի որինակ է հանդիսանում մեր շինարարության թափի, նրա մեծ հնարավորությունների: Մինչդեռ մենք արդեն ձեռնարկել ենք ել ավելի հզոր՝ Մոսկվա գետը Վոլգայի հետ միացնող՝ ջրանքի կառուցմանը: Բայց չե՞ վոր այս ամենը միայն առանձին որինակներ են այն մեծագույն շինարարությունից, վորը կատարվում է մեր յերկրի կենտրոնում ու ծայրամասերում, յերկրի, վորն անշեղորեն աճում է՝ շինարար աշխատանքի ներգրավելով աշխատավորության նորանոր մասսաների:

Հոկտեմբերյան հեղափոխության 16-րդ տարեդարձը մենք տեսնում ենք վորպես ԽՍՀ Միության բան-

վոր դասակարգի ու աշխատավորության մեծագույն հաջողությունների տարեդարձ: Հոկտեմբերյան հեղափոխության տարեդարձին ձեռք բերված հաջողությունների մեջ մենք տեսնում ենք վոչ միայն ԽՍՀ Միության, այլև ամբողջ բանվոր դասակարգի ձեռք բերած հաջողությունները: Այդ հաջողություններով իրավունք ունեն պարծենալու բոլոր յերկրների պրոլետարները, ամբողջ աշխարհի հարստահարվածները:

Մեր այդ հաջողությունների համար մենք պարտական ենք այն բանին, վոր ԽՍՀՄ-ում կա բոլշևիկյան պանծալի կուսակցություն, վորը ղեկավարում է այդ վողջ շինալարությունը, վոր մենք ունենք լենինյան շտաբ—բոլշևիկյան կենտրոնական Կոմիտե, վոր մեր գործի գլուխ կանգնած է փորձված առաջնորդ ընկ. Ստալինը (բուռն ծափահարություններ, վորոնք փոխվում են ովացիայի):

Կեցցե՝ Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը:

Կեցցե՝ համախառնային Հոկտեմբեր (բուռն ծափահարություններ, Լենինացիոնալ):

Խմբագիր Տ. Խորունի
Մրբագրիչ Լ. Արսլյան
Հանձնված է տպագրության 19 մայիսի 1933 թ.
Մտարգրված է տպագրելու 25 մայիսի 1933 թ.
Փյունիկ 7786 (թ). Հրատ. № 149.
Պատվեր № 66 Տիպա՝ 5.000 65,000 ար. ճա.
Կուլտուրայի տպարան. Յերեվան.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0397154

16-ая ГОДОВЩИНА ОКТЯБРЬСКОЙ
РЕВОЛЮЦИИ

Доклад тов. Молотова на торжественном
плenumе Московского совета
6-го ноября

Партиздат

1933

Эривань